

NAUJIENOS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYmarket 1-6100
Over One Million Lithuanians
In The United States

Library of Congress
Periodicals Division
Washington, D. C. 20540

IVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

VOL. LXIII

Price 20 c.

Chicago, Ill. — Ketvirtadienis, Thursday May 4, 1978

101

LIBANE PALESTINIECIAI PUOLA PRANCŪZUS

AFGANISTANE UPELIAIS LIEJOSI KRAUJAS

Užmuštų tūkstančiais

KABUL (AP). — Afganistano sukilėliai, kad užsitikrins krašto valdymą, žudo tūkstančiais buvusios prezidento Mohammed Daoud vyriausybės šalininkus, prezidento šeimos narius, gimus, prezidento sargybinius ir t.t.

Užmuštųjų skaičius žymiai didesnis, nei anksčiau buvo pranešta. Skelbiama, kad užmuštųjų skaičius gali siekti 10,000 ar daugiau.

Patvirtinant ankstesnę žinią, dabar manoma, kad Maskvos iš treniruoti revoliucionieriai bandžio 28 d. prezidentinių rūmų aikštėje nužudė prezidentą Daoud. Jo brolį Naeem, jų žmonas, prezidento visus tris sūnus ir visus anūkus bei proanūkus, kurių buvo didokas skaičius.

Revolucijos lyderis — JAV pasiuntinys tūnauja

Žinių agentūros praneša, kad dabartinės vyriausybės ministras pirmininkas ir sukilėlių vadas Nur Mohammed Taraki yra tarnavęs JAV pasiuntinybėje Afganistane. Jis buvo pasiuntinys, vertėjas.

Pasak žinių agentūra, ministras pirmininkas N. M. Taraki yra tapęs jau iš seno komunistų partijos lyderis ir jo sudaryta dabartinė Afganistano vyriausybė iš 20-ties asmenų yra komunistų partijos nariai. Komunistų partija prie prez. Daoud veikė pogrindyje.

Revolucionių taryba, vadovaujama Taraki, vis dėlto viešai neskelbia ir nevartoja žodžių komunistai ar socialistai. Jie Afganistano plačiajai visuomenei aiškina, kad jų galvosena yra demokratiniai nacionalistai ir savo pagrinde turinti Islamo mokslo.

Surado pagrobtąjį

BOGOTA. — Kolumbijos kariai ir policija surado ir išgelbėjo Karibų jūros pakrastyje vienoje haciendoje laikomą Meksikoje pagrobtąjį brangakmenų pirklio sūnų Gregory Striver. Grobikui iš tėvo reikalavo 700,000 dol. išperkamojo mokesčio.

Kolumbijos policija pėdsakus susėkė, kai vieno automobilio šiferis prispažino esant dalyviu grobikų ir pasakė, kur laikomas pagrobtasis Striver.

KALENDORIUS

Gegužės 4: Dangun žengimas, Monika, Florijonas, Mintautė, Bertas, Geidvilė.

Teks 6:45, leidžiasi — 7:51, Saulėtas, ne toli baltas.

Biologų atradimas

Biologai surado mažą Okeano gyvulėlių, kuris gamina tokius stiprius chemikalus, jog užmuša bakterijas. Mokslininkai bandys tą chemikalą ar jo pakaitalą pritaikinti medicinoje.

Jau anksčiau buvo žinoma, kad medžių kenkėjas, angliška vadinamas Grubbe, eda medį ir varloja chemikalą, kuris sunaikina visus medyje esamus mikrorganismus.

Illinois demokratai

SPRINGFIELD. — Illinois Atstovų Rūmams respublikonai yra patiekę įstatymo projektą, kuriame numatyta didelės baismės biiznieriams, kurie išsiskui nedomi nuo mokesčių įteikia mokesčių įstaigoms suktas ir ne teisingas pajamų žinias.

Tačiau Illinois senato teisinis komitetas, kuriam vadovauja sen. Richard M. Daley, atsisako priimti ir svarstyti tokį respublikonų siūlomą įstatymo projektą.

RODEZIJOSJE VIS DAR NESUTARIA

SALISBURY. — JAV prez. Carterio administracijai spaudžiant, baltieji ir nuosaukis juo dieji — kviečia paraudonavusius ir remiamus Maskvos juodųjų partizanų lyderius — Joshua Nkomo ir Robert Mugabe — be baimes atvykti į Rodezijos sostinę ir geruoju prisidėti prie dabar sudarytos baltųjų — juodųjų pereinamos vyriausybės. Kviečiamieji partizanų lyderiai iki šiol oficialiai nieko nėra atsakę, bet viešai jie puola ir priešinasi sudaromai baltųjų — juodųjų pereinamai vyriausybei.

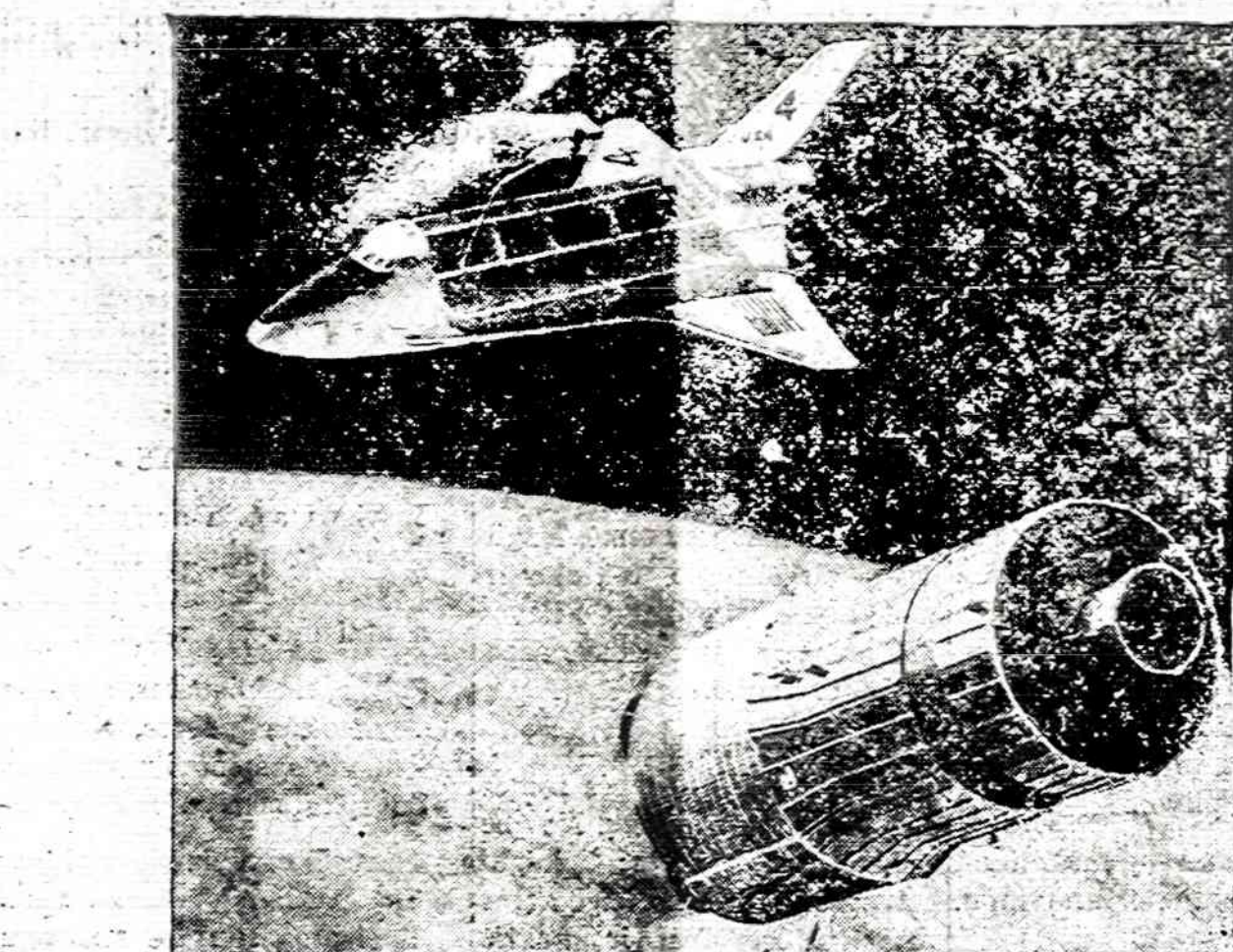
Juodųjų partizanai jau šeši metai kaip veda kovą prieš ministerio pirmiinko Smitho vadovaujamą baltųjų vyriausybę ir prieš jo pastangas taikiai būdu išspręsti Rodezijoje gyvenančių baltųjų ir juodųjų likimą.

Atmetė konstitucijos priedą

SPRINGFIELD. — Illinois Atstovų Rūmai atmetė siūlomą priedą prie Illinois konstitucijos.

Siūlomas konstitucijos priedas numato suteikti galią gubernatoriui skirti visus teisejus.

Dabar teisėjai yra renkami partijoms pasiūlus kandidatus į teisejus. Dabar partijos kandidatus į teisejus arba jau parengtus teisejus pristato rinkikams iškeldami ju nūpėmus bei gerus darbus.

Amerikos astronautai nebeskrenda į Mėnulį ar kitą planetą, bet bando pačias naujausias mašinas erdvėje skristi. Paveiksle matome nuolat apie Žemę skriejančią erdvėje laboratoriją, o viršuje netoli jos besisukančią Boeing bendrovės pagaminą erdvėlaivį.

ATSTOVŲ RŪMŲ KOMITETAS NENORI PARDUOTI LĖKTUVŲ ARABAMS

Prezidentas Sadatas planuoja pakaitas kabinete, atnaujins taikos pasitarimus

WASHINGTON. — Atstovų rūmų komitetas, apsvaustęs prezidento Carterio planą parduoti naujausius karo lėktuvus Izraeliui, Egiptui ir Saudi Arabijai, pasisakė 21 balsu, prieš 9, neparduoti minėtoms valstybėms Amerikos naujų ir galingų lėktuvų.

Prezidentas Carteris pareiškė, kad lėktuvai privalės būti parduoti visoms minėtoms valstybėms ar nei vienai. Izraelio draugai prašė prezidentą parduoti lėktuvus Izraeliui, nes jis anksčiausiai juos užsąkė. Bet prezidentas atsisakė tai daryti.

Komiteto narių dauguma pasisakė prieš pardavimą šių lėktuvų, nubalsavo ir nesisų prezidento prašymo į Atstovų rūp. Prašymas panaikintas kongreso komitete, sako politikai.

Moise Dajanas patenkintas tokiu nutarimu. Jie apskaičiavo, kad karo metu arabai galėtų smarkiai taisy lėktuvais pakenkti Izraeliui.

Nutarimui pritarė Pascell, Dervinskis

Paaiškėjo, kad šią rezoliuciją paruošė ir ragino kitus ją priimti demokratas Dante Pascell ir respublikonų vadas Edward Dervinskis.

Šie du kongreso atstovai glaudžiai dirba užsienio politikos klausimais, gerai supranta sovietų planus svetimoms žemėms grobti, jiems taip pat atrodo, kad jeigu prezidentas bandytų įtikinti kongreso narius, apie reikalą priimti tokį nutarimą lėktuvams parduoti. Komiteto nariai yra įsitikinę, kad prezidentas nesudarys reikalingo atstovų skaičiaus, tokiam nutarimui praversti.

PREZIDENTAS SADATAS SIEKIA TAIKOS

Prezid. Carteris vakaruose

WASHINGTON. — Prez. Carteris, turėdamas omenyje renkamus, ar perrenkamus demokratų kongresmanus bei savo paties būtimus rinkimus, pasirodė aplankyti vakarus — Colorado, California, Oregon, — kuriuos jis 1976 m. per prezidentinius rinkimus buvo prakišęs Prez. Fondui.

Prez. Carteris, pasak Baltųjų Rūmų pranešėja, aiškina žmonėms savo žemės ūkio ir vandenų programą.

BEGINAS IESKO PARAMOS PAS TURTINGESNIUS

Chicago atskridusį Izraelio premjerą sveikino meras Michael Bilandis su didoka Chicago žydų veikėjų grupe.

Visiems žinoma, kad Izraelio premjerą važinėja po kraštą Amerikos žydų nuomonei pakeisti apie jį patį.

Chicago meras rado reikalo nusikubėti į O'Hare aerodromą, kad galėtų pasveikinti 32 valandoms į Chicago atskridusį Izraelio premjerą.

Kitų valstybių atstovai kalbasi su lankomų vyriausybių atstovais. Tuo tarpu Izraelio premjeras kreipiasi tiesiai į krašto gyventojus.

Paaiškėjo, kad ne visi Amerikos žydai pritaria premjero Begino taikos planams. Didoka dalis Amerikos žydų nepritaria Begino planams pagrobti, kaip iš Kubos vakaruose. Maskva skleidžia propagandą ir siuntinėsi paruoštus įvairius agentus.

— Amerikiečių mafija iš New Yorko ir Chicago keliai į Kaliforniją, kur jau atrodo, susidaro panašios veiklos grupės.

Antroji Kuba

TEHERANAS. — Pakistano ir Iranas jau būksta jau ir sako, kad Afganistanas jau dabar tapo antrąja Kuba. Iš jo rytuose, kaip iš Kubos vakaruose, Maskva skleidžia propagandą ir siuntinėsi paruoštus įvairius agentus.

— Amerikiečių mafija iš New Yorko ir Chicago keliai į Kaliforniją, kur jau atrodo, susidaro panašios veiklos grupės.

TIRĖJE UŽMUŠĖ PRANCŪZŲ KAREIVĮ, SUZEIDĖ PULKININKĄ SALVAN

Sidono uoste įvyko susirėmimai tarp palestiniečių ir Sirijos karių

BEIRUTAS, Libanas. — Antradienio popietę, tarytum pagal įsakymą iš viršaus, keiše vietose įvyko susirėmimų tarp palestiniečių ir taikai prižiūrėti atsiųstų Jungtinių Tautų karių.

Pirmiausia pastebėta, kad palestiniečiai jėga bando prasižveržti į Libano demarkacijos liniją.

Jie bandė įsimaityti į grįžtančių libaniečių tarpą ir apsigyventi arčiau prie Izraelio.

Norvegų kariams teko tiesiog atskirti besiveržiančius palestiniečius ir grąžinti juos atgal į šiaurę.

Leidžiama grįžti tik tiems, kurie prieš pilietinį karą gyveno demarkacijos zonoje.

Besiveržiantieji į pietus tvirtina, kad jie ten gyvenę prieš Izraelio įsiveržimą.

Kruvinas susirėmimas įvyko Tires priemiestyje, prancūzams prižiūrėti skirtoje zonoje. Tires priemiestyje, atokiau nuo uosto, palestiniečiai turėjo savo partizanų dalinį.

Izraelio artilerija jau pradėjo juos apšaudyti, rengėsi nuginkluoti ir paimiti nelaisvėn, bet to nepadarė.

Kariuomenės štabui įsakius sustabdyti karo veiksmus, grupė palestiniečių liko savo pozicijose, su turimais ginklais. Prancūzai bandė juos įtikinti, kad atiduotų ginklus, bet palestiniečiai atsisakė tai daryti. Buvo keli susirėmimai tarp prancūzų ir palestiniečių, bet abi pusės sutarė vieni kitų neliesti.

Prancūzų sargai kartas nuo karto užmesdavo akį į palestiniečių kareivines. Vidun neidavo, bet atėdavo visai netoli kareivinių.

Antradienio popietę, priartėjus prancūzų kariams prie arabų laikomos vietos, į juos buvo paleisti kulkosvaidžių šūviai.

Pulk. Sullivan buvo sunkiai sužeistas.

Šūvių sustabdė kartu su pulkininku Salvan važiuojančius palestiniečių ryšiam palaikyti. Pulk. Salvan nugabentas į ligoninę, kur jam suteikta pirmoji pagalba. Jo dūžys, kulkosvaidžių su kapotais, paliktas incidento vietoje.

Tuo tarpu kelios palestiniečių mašinos priartėjo prie prancūzų štabo, paleido į vidų kulkosvaidžių gni, užmušė vieną prancūzų karį ir sužeidė kitus tris Jungtinių Tautų karo vadas turės spręsti, kas toliau daryti su puolanciais palestiniečiais.

Veik tuo pačiu metu Sidono uoste įvyko kruvinas susirėmimas tarp ginkluotų palestiniečių ir Sirijos karių, palaikančių taiką Sidone ir jo apylinkėse. Sidone susisaukimas vyko šautuvais, kulkosvaidžiais ir buvo paleisti keli artilerijos šūviai. Abiejose pusėse buvo užmušę kariai.

Barstomi mokesčių pinigai

WASHINGTON. — Vyriausias sąskaitų biuras apskaičiavo, kad visoje Amerikoje ligoninės be pagrindo išbarsto beveik 664 mil. dol. ir metus.

Sveikatos draudimų instituto suvažiavime Chicagoje, sen. H. E. Talmadge, prisimindamas mokesčių "barstymą", pasakė: "Negaliu tikėti, kad tokia pinigų švaistymo priešingybė gali būti".

Tuo tarpu krašte vis didėja nepasitenkinimas didėjančiais mokesčiais, kurių didžiausia našta neša vidurinioji klasė. Turtingesnieji mokesčių įstatyme suranda visokių kablukių bei išimčių nuo jų "pabėgti".

Italai nukrypo link saulės

ROMA. — Italijos jėgainės ir bendrai visa energija remiasi įvežama žemės alyva — iki 80 proc. Atominę jėgainių atėltis Italijoje yra labai miglota.

Italai šiandien labai daug dėmesio skiria saulės energijai. Saulės energijos įrenginams skatinti, kairurje, miestai, kaip Tuscany ir Friuli, žymiai sumažina mokesčius.

Manoma, kad sulaukus 2,000, visoje Italijoje tik 15 proc. dabar sunaudojamos energijos bus gaunama iš saulės.

Pagalba ūkininkams

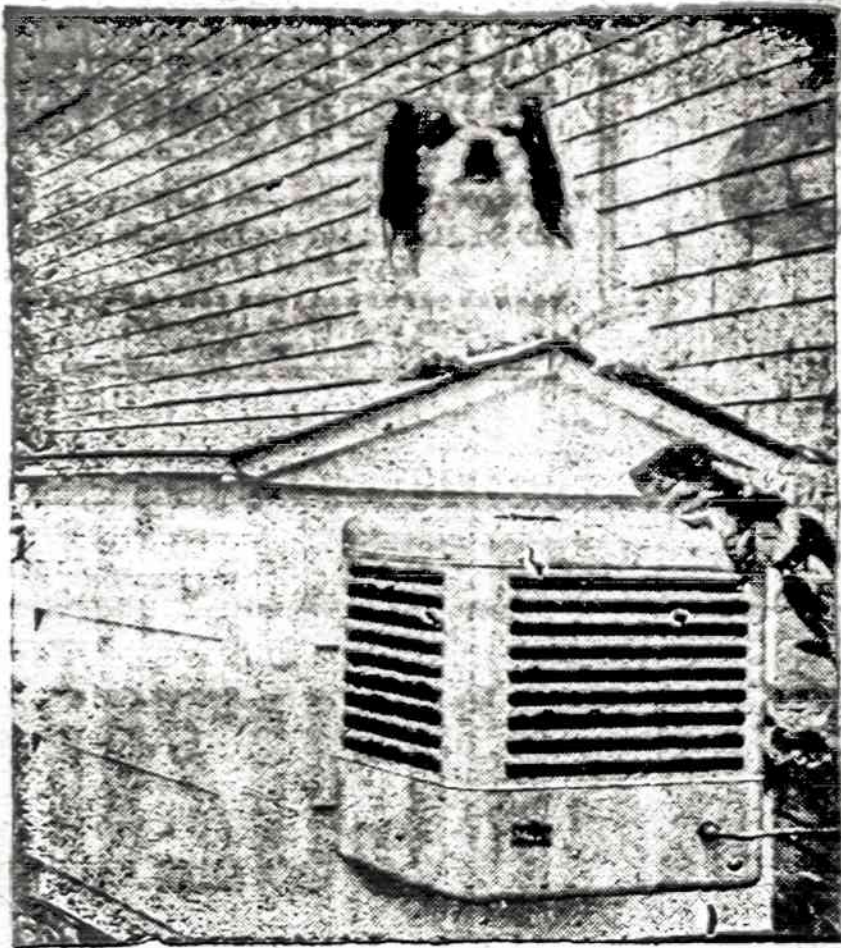
WASHINGTON. — Pagaliau JAV Atstovų Rūmams prims Amerikos ūkininkams palankų, pagalbos įstatymų. Bus duodamos bėdos atvejų paskolos ir, bendrai, bus paremiama ūkininkų pajamos.

Daugiausia bus remiami tie ūkininkai, kurie augina grūdus, mėsą ir pašarus.

Jungtinių Tautų sekretorius paklausė palestiniečių vado Jasira Arafato, ar jis tebevaldo savo karių?

Arafatas tvirtino, kad įsakys palaukti Jungtinių Tautų paliaubų sąlygas, o čia jo kariai puola Jungtinių Tautų karių. Arafatas mutėi nukviesti savo vadų pastatymą ir klausimą dar karta apsvaustyti.

Jeigu palestiniečiai ir ateityje tebebus prancūzų, tai įskaita juos nuginčius ne tik Tyres apylinkėje, bet visame Libane.

Jaunesnio magaryčių pilstytojo vyresnis padėjėjas atsianti žinių žinovai šią modernią laikų nuotrauką — šuns būdą su centru oru vėsinimu. Pritardamas dr. Adamavičiui, kad žmonėms reikia sužmonėti, o ne sušunėti.

MODERNI MOZAIKA IR MAGARYCIOS

Dėsto RIMAS NERIMAVIČIUS

Daugiau ištraukų iš „Stripyto“

Jei tamstai, gerbiamas skaitytojai, besikaitant šias „Stripyto“ ištraukas kiltų noras sukleiti dėl lietuvių gramatikos darymo, dėl sintaksės ignoravimo, dėl logikos nepaisymo, dėl minties perkrovimo ne reikalingų žodžių bagažu — susilaikyk! Atmink, kad tą knygą rekomendavo pranciskoni, išleido ateitininkai, o juk anie yra kandidatai į šventuosius. Anų žodis galioja ne mažiau, kaip vyskupo. Taipgi atsimink, kad knygą peržiūrėjo ir priėmė Lietuvių Rašytojų Draugija ir paskyrė Lietuvių Fondo tūkstantį dolerių. Juk tai vis dideli žmonės — bent trim galvom didesni už Cicerio bendruomenininkus, kurie remdamiesi kito neskaiciuoto išvados, knygą pasmerkė. Tamsta, mielas skaitytojai, būk santūresnis. Dabar pažįsti reikim, ką veikia lėkis.

Lėkis palikęs besijuokiantį neužaugą ir džiaugdamasis patį savo gyvybę, oje getve tolyn. Pakeliuje staptelėjo ir užsuko į barikadą — į mažą kambarėlį su keliais aukštais staliukais, be kėdžių. „Be jokio žmogaus“. Ten ant lentynų stovėjo buteliai, už prekistalio sėdėjo nuobodžiau janti mergina. Iš kas patį sau pasakoję: „Ir tai buvo negerai, baisiai negerai, nes ji buvo pasiutu, smū vienai, ji buvo viena viena pasaulyje.“

Lėkis rašo toliau:

Beždžionė stebisi, kas kiti kurie žmonės, vadinami bendradarbiautojais ir tiltininkais, mato atvirkščius vaizdus, kaip ir jos gimintasis babūnas, mėgstas kunkėti ant šakos galva žemyn...

ta ir atsiduoti jai save ir ją O kuo tu norėtum būti suaugęs — teta klausimas politikus — Našlėta — atsako mokyns.

Ir vėl autorius paliejo klainą žodžių be tvarkos, be logikos ir be reikšmės, lyg girtos spaliojimas. Ir... Panisimas... Esą ji norėjusi, kad jis vėnims perdurtų savo rankas ir prikalų prie josies kūno. Ir esą paklausęs. Paėmęs vėnį, padėjęs savo kairę ranką ant kailės, o dešinę ranka laikydamas vėnį ir akmenį, perdūręs savo dešną. Tada nusčiuopė pasikalbėjimui apie Dievą ir apie viską. Iš bariuko jis nuėjęs į kirpyklą apsišvarinti. O kai jis ir kirpėjas viens antrą pamatė, bėgę priešais pasitiki. Kirpykloje tuojau išmukęs į minkštą kėdę, bet taip nusigandęs, kad negalėjęs kalbėti. Kirpėjas apkirpęs jį be prašymo.

Kirpėjas buvęs pasikeitęs ir žilas, jo rankos drebėjusios, o galva krutėjusi. Juodu kalbėję apie baimę mirties, o kai pokalbis nutrūko, jis išėjęs pas burtininkę.

Ir mano akys išiliepsnojo, užsitvieskė ta pati liepsna, kuri degė burtininkės akys, kurios negalėjau, o gal ir nenorėjau atsisakyti, rašo lėkis. Burtininkė buvusi moteris. Jis „labai trumpam galėjęs nužvelgti ją visą“. Ji vilkėjusi keistos spalvos permaltu rūbu ir jis galėjęs matyti visą jos kūną, bet matęs tik dvi raukšlės ant pilvo...

Visa ši makal — makalienė vykusi Paryžiuje, spalio mėn. pirmą dieną.

Kita kartą parašysiu apie kitas lėkio makalienes.

Juožas Smolėlis

Premijuotas anekdotas

Medžiotojų-meskeriojų klubas vienas pasakoją tokį anekdotą: Du meskeriojai nuvažiavo į Kanados šiaurę. Radę žuvingą ežerą, jie nusisamdė laivelį ir sugavo labai daug žuvų. Žvejonė buvo tokia gausi, kad jie nutarė palikti ženkla toje vietoje, kad galėtų sekanti kartą ją rasti.

— Ar tu palikai ženkla toje vietoje? — klausė vienas išlipęs ant kranto. Antras atsakė: — Taip, aš gerai atžymėjau. Štai kreida padarytas kryžius ant dešinio laivelio šono.

— Tai yra kvailias dalykas. O kaip bus, jeigu mes sekanti kartą to patio laivelio negausime?

Psichiatro kabinete

Daktaras nori ištirti pacientą, kaip giliai jis palūžęs nervuose, apklausinėja:

— Jei aš tau nupiausiu vieną ausį, ar tu matysi?

Ligonis:

— Matysiu.

— O jei aš tau nupiausiu ir kitą ausį, ar matysi?

— Ne, nematysiu.

— Kodėl?

— Kepurė užmūks ant akių.

Nori būti našlė

Į vieną Lietuvos mokyklą atėina politrukas ir norėdamas patikrinti mokinių susipratimą ima klausinėti.

— Kas yra tavo tikrasis tėvas.

— Klausia jis vieną mokinį.

— Juozapas Visarionovičius Stalinas. — atsauna mokyns.

Gerai! — pagina politrukas. — O kas tavo motina?

— Sovietų Sąjunga. — išrežia mokyns.

— Labai gerai! Iš taves bus puikus sovietų armijos karys.

LENKISKAS „ZERTAS“

Garsus lenkų pianistas Ignacas Paderevskis (1860-1941) kartą nuvyko į Paryžių jau kaip Lenkijos ministeris pirminkas padaryti vizitą — aplankyti Clemenceau, kuris Lenkų vyriausybės galvą priėmė labai maloniai ir sveikindamas nuširdžiai kalbėjo.

— Neapsakomai džiaugiuosi gauriamas pažinti tokį didelį fortepiono meistrą.

— Ne tai, pone premjerministry, aš dabar esu ministeris pirminkas, kukliai pasigyre Paderevskis.

Į tai Clemenceau visu balsu:

— Fortepono muzikos maestro ministerių prezidentu — koks nuostmūkis!

Baltaus nuostolį

Buchalteris dirba sušiles skaičiavimo mašinėle ir giliai dūsanja.

— Ko taip dūsanijate? — klausia jį saskaitininkė Buchalteris jai atsakė:

— Kaip aš nedūsausiu, kaip nedejosiu, kad nesibalansuoja. Mano žmonos gimtadienio baltus kainavo du šimtu dolerių, o dovanų svečiai tesunesė tik už šimta dolerių.

MOTERYS

Visviena artija ar žydė, Juodu ar mėlynų akių. — Jos visos mūs širdy sužydi, Tikiai nuvysta nesykiu.

Palyse, nuskliaustos, apvalios, Mylėtos, gundytos, slapčia — Jos visos spindulių vualuos Sugrįžta nemigos nakčia.

Tos pačios silpnume žavingos, Tos pačios spindinčios valia, Bučiuotos, jaunyste sužvingus Ir-nokstant rudensio gale.

Tas pat kerėjimas ir žvilgis, Tartum vasaros diena, Tik tai, ko dar merginos ilgis, Ponioms jau užvakar gana...

Kur čia man dabar eiti? Ar į porcelano krautuvę pardavėjų, ar tapti Filadelfijos politikierium ir visuomenės veikėju?

Magaryčios

— Diplomatas pareiškė, kad etiketas yra sugebėjimas žovauti užčiaupta burna.

— Meno kritikas taip apibūdina modernųjį meną: Jį suprantį yra tas pat, kaip prasmingai skaityti valgant abėlės makaronų sirubą.

— Išmintingas laikomas tas, kuris laimėjęs su žmona disputus, tuojau jos atsispauso.

— Pagaliau prieita išvada, ko dėl Robin Hood ar Blinda apipiegdavo tik turtinguosius: ne turtingi neturėjo pinigų.

— Tolerantas yra asmuo, įsitikinęs, kad nesutinkas su jo nuomone, gali pasilikti prie kvailios savosios.

— Antanas Tretninkas, atvykęs iš Žemaitijos į Ameriką ir prisiskaitęs b. kv. vedamųjų, pradėjo beiktį Ameriką bei amerikiečius ir sakė Bridgeporto gyventojams: „Tie amerikiečiai labai negėdūs. Jiems neteigėti mums pavardės, nors ja labai gaila, kad keturių pavardžių, saugojamos po skiemeni, Amerikoje ne visur gyvena turtingai, jėnūr aš mačiau tokį suvargę“.

— Amerikoje pagyvenęs bent šimtmetį, matai, kad nėra taip, kaip būdavo. Atrodo, kad visas gyvenimas kitoks. Dabar nematyti spaudoje tokių žinių, kaip būdavo: — Sugrįžk, mano brangioji. Palik tą būdingierių, kuris tave išvilijo iš mūsų namų. Visus tavo nusidavimus dovanu. Mažasis Alvidukas siunčia tau gerus linkėjimus. Tavo laukiantis vyras Petras.

— Ltuastneje mokykloje mokytoja, aiškindama skyrybos dalykus, duoda tokį pavyzdį: — Vienas vyrukas, nemakantis sintaksės, savo tėvams parašė laiską į Lietuvą, kuris skamba taip: — Tarnauju pas ūkininką. Visos kiaušės išdėvės pasiliko tik tai vienas paršas jūsų sūnus Jokūbas.

— Šios dainos dainelė: — Geriau diena, geriau naktį. Pas Kaušilą plikakaktį. Buvo linksmas ir gražus. — Namų grįžau su gūž.

Don Pilotas

LIETUVOS PAVERGIMO DOKUMENTAI

Surinko ir redagavo teisininkas Jonas Talalas

Surinko Krivulės Klubas

(Tėsinys)

Rusų ir vokiečių okupacijų metais nužudyti, kaliniai ir nuo 1944 VII. rusų okupacijos išvežti į Sibirą Lietuvos policijos tarnautojai.

Sąrašas.

45. Vygantas Juozas, s. Juozo, g. 1904 m. Liepėjoje, vokiečių ok. metais Vilniuje polic. nuov. virš. pad., vėliau virš., 1945-48 m. Mažeikių aps. „Zemaičių“ partiz. apyg. „Alkos“ rinkt. vienas iš vadų, suimtas 1948 m., tard. iš 1948. VII. 12 paskelbti bolš. spaudoje.

46. Virkutis, ats. pusk., Tirkšliai, Mažeikiai, Mažeikių aps., vokiečių ok. metu Lentupio polic. punkto ved., po karo Balėnų k., Pievėnų apyl. partizanas, okupantų apsuptas, rankinė granata susisprogdino.

47. Zeipartas Vladas, Telšių aps., Varnių vls., Pavardenio m. policininkas vokiečių ok. metu, 1944-48 m. ten pat partizanas „Šetono“ slapyv. 1948 m. pabaigoje ar 1949. I. kartu su savo partiz. žmona, slapvyvarde „Ponia-Panele“, suimtas. Jo tard. parod. iš 1949. I. 27 paskelbti bolš. spaudoe.

V. KRĖVĖ

VYRIAUSYBĖS SUDARYMAS

Iš pirmosios bolševikų okupacijos Lietuvoje

(Naujienos Nr. 30, 1972 II. 5.)

Tautininkų viešpatavimui Lietuvoje įpusėjus, didėjant krašto nepasitenkinimui ir opozicijai augant, vyriausybės buvo paskelbtas naujas „Spaudos Įstatymas“, kuris galutinai užgniaužė žodžio laisvę, ir Lietuvoje faktiškai nebeliko nei vieno laikraščio, kuris būtų galėjęs bent objektyviai informuoti visuomenę apie vidaus ir užsienio svarbesnius įvykius.

Prasidėjus karui, spaudos laisvė buvo dar labiau suvaržyta. Įvesta tokia griežta cenzūra, jog net bolševikškas žinių teikimas iš karo lauko buvo neleidžiamas esant sumetimais, kad tos žinios nepakenktų geriems santykiams su kovojančiomis valstybėmis.

Mūsų visuomenė gerai suprato, kad Lietuvos padėtis nerasaugi, kad vokiečių susitarimas su Maskva įvyko greičiausiai mažųjų Pabaltijo valstybių sąskaiton, kad kilusi Europoje baimis karo audra nepraslinkis, nepalietusi ir Lietuvos. Suprato ir nerimavo. Bet uždetasis spaudai apinasris neleido niekam nei vienu žodžiu viešai prisitarti visais šiais klausimais.

Ką mano, ką daro Vyriausybė, kokių imasi žygių, kad pralintų gresiančius Lietuvai pavojus, laike ji griežčiausioje paslaptėje. Paprastais Lietuvos piliečiams teko gyventi tik gandai, dažnai prieštaraujantys, ir savo nieku paremtais spehojimais.

Nors vyriausybė paskelbė, kad Lietuvos kamynai žada respektuoti griežtą jos neutralitetą, karo mano laikytis, bet visuomenė tais pareiškimais nebetikėjo.

Kai Lenkija tapo sužlugdyta, Vilnių okupavo ir apiplesė raudonoji armija. Greitu laiku oficiozo buvo paskelbta, kad Maskva pasiūlusi mūsų Vyriausybę derėtis dėl Vilniaus perdavimo Lietuvai ir nustatymo šios srities sienų. Visa tai buvo atvaizduota, kaip Lietuvos vyriausybės laimėjimas, tik užmirsta buvo pranešti, kokiomis sąlygomis Maskva nori perduoti Vilnių Lietuvai.

Tik deryboms pasibaigus paaiškėjo, kad už šią dovaną vyriausybė sutiko išleisti Lietuvon raudonosios armijos igulas. Visa Lietuvos tauta buvo tuomet pagauta didžiausio nerimo ir skaudaus sielvarto, nes kiekvienas suprato, kad prasidėjo Lietuvos tragedijos pirmasis aktas. Veltui vyriausybės oficialai stengėsi atvaizduoti, tokį „Vilniaus atgavimą“, kaip politinį laimėjimą. Net iškilmingas mūsų kariuomenės įgyiavimas į Vilnių, tranšliuotas per radiją, nepakeitė lietuvių nuotaikas.

Raudonųjų iguloms tokiu būdu atsiradus Lietuvoje, josios vidinis gyvenimas nieku nepasikeitė, bent pirmomis dienomis, tik policinės priemonės bent kokiai opozicijai užgniaužė ir cenzūra dar labiau pagriežtėjo. Kasdieninėje spaudoje nesirodė jokių žinių, kurios būtų galėjusios didinti neramią tautos nuotaiką.

Kurį laiką atrodė, kad vyriausybė pasiekė savo tikslą, ir Lietuvos visuomenė aprimo po pirmo išgąsio ir dabar gyveno tik pasakojimais apie „puslankinius driskius iš Rytų“ ir jų anekdotiškas nesusivokiamas kultūrinėse gyvenimo sąlygose, nusistebėjimo, apstulėjimo, kad „buržuaziniai kraštai“ visai ne taip gyvena, paskendę skurde, kaip jiems buvo skelbiama jų teviškeje.

(Bus daugiau)

PORNOGRAFIJA IR KITKAS

S. m. balandžio 21 d. Drauge St. B. aprašydama Clevelande. Bendruomenės apylinkės vakaronę, tarp kitko pastebi, kad ten buvusios karštos diskusijos ir dėl "pornografijos". Žodį pornografiją ima į kabutes. Atseit, ten "jokios pornografijos nėra. Aišku, turima galvoje "Sąjū skatikų" ir "Stripityzas".

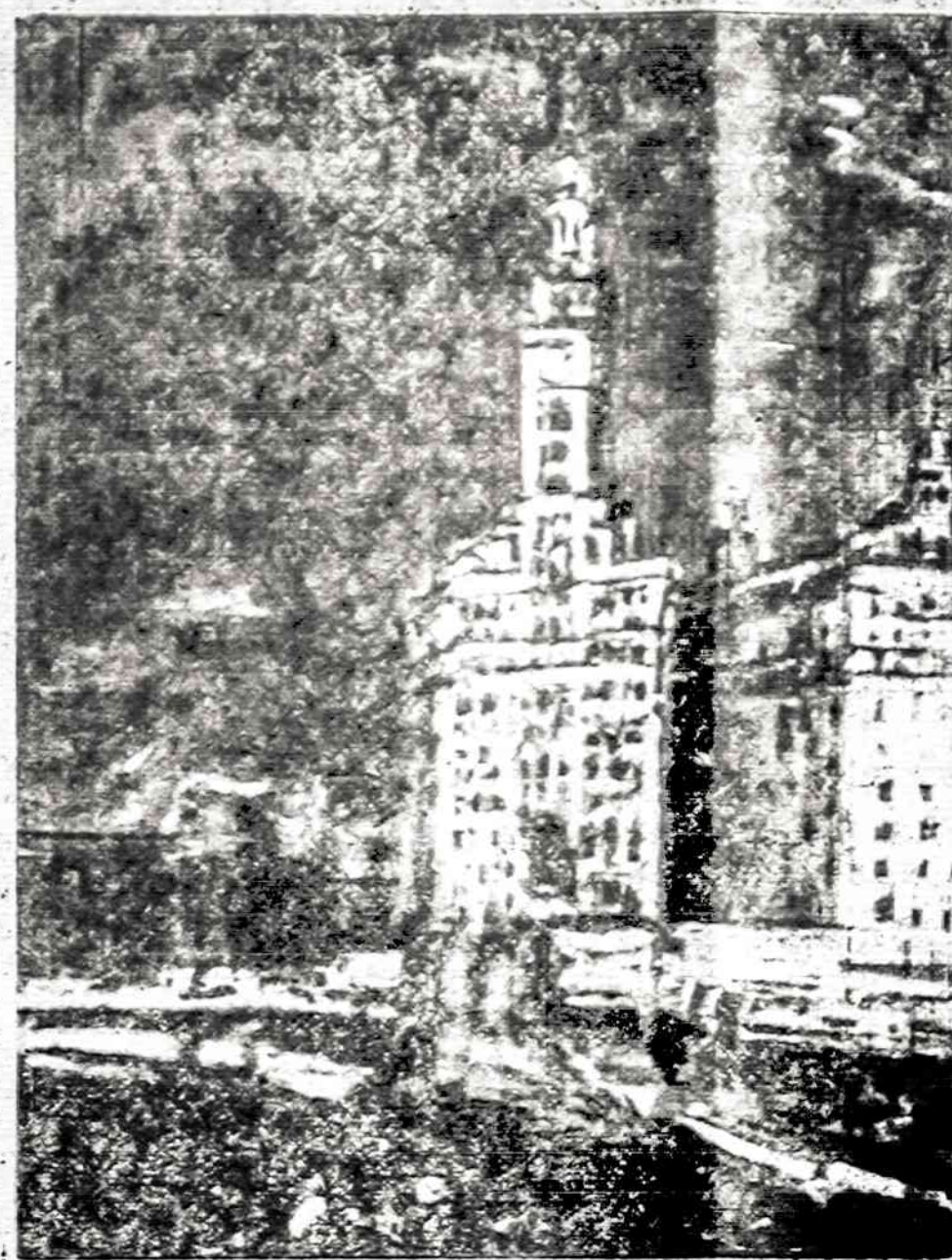
Nemanau, kad reikėtų ant tokio žmogaus pykti. Jis lytinio santykių atvaizdavimą nelaiko pornografija. Juk ir tame pačiame Drauge redaktorius kunigas Garša savo vedamuoju irgi "Sąjū skatikų" liaupsino. Ten pat Bronius Kviklys "Stripityza" pristatė savo skaitytajams, kaip "aukšto meninio lygio" veikalą. Net ir kunigas V. Bagdonavičius kultūriniam priede "Stripityza" giemėmis pasidavė. Tik reikia abejojoti, ar Bronius Kviklys, pasinaudojęs aukšto meninio lygio" veikalų patarimu, išmės savo lovą iš miegamąjo ir pašatytas stakles ir ar kunigas V. Bagdonavičius, vieton giesmyno, ims naudotis "Stripityzo giesmynu?"

Iš kitos pusės nereikėtų širšti pykti ir griebtis šmeižtų prieš tuos, kurie tuose premijuotuose "veikaluose" mato vien šlykščią pornografiją. Jiems skaudu, kad ten atvaizduota jauna lietuvaitė Eglė su žydu per savaitę "kartus" skačiuojanti. Jos motina atvaizduota irgi parleistuve. Arba "Stripityze" nuogos moters vyro vyliojimas Dievo motinos blaizdų glosty-

mas, ar ant staklių su nuogale Kristaus kancijų vaizdavimas. Jie mato, kad ten yra išniekin. tos lietuvių moterys, o tikintieji, nei tikybinių jausmų įžeidin. Atrodo, kad nebuvo raikalo ir pyktis. Aišku šis raikalas jau būtų senai užmirštas, jeigu tas vyktų tik tarp pasauliečių. Bet kada įsimaišė mūsų dorovės ir moralės saugotojai kunigai ir net viendolai, turintieji savo rankose spauda, raikalas susikomplicavo. Tai ir kokios nors išties sunku rasti. Vienintelis ištiesis kunigas — vienuoliams prisipažinti prie įvykusios klaidos. Tai būtų krikščioniška ir ginca baigtusi.

Be kur tau! Vis karto nuo karto tame pačiame Drauge b. kv. Bronius Kviklys, vienuolių pašamdytas pyškina: girdi rusai okupavę Lietuvą pirmoje eilėje vienuolynus uždarė, jų turtus konfiskavo, o juos pačius trėmė į Sibirą ar pūde kalemunose. Ne vien vienuolius, bet ir kitus lietuvius dešimtimis tūkstančių į Sibirą vežė ir jų turtus konfiskavo.

Arba vėl, savo skaitytajams pasakoja, kad ir tarp lietuvių atsiradę kažkokių ir kieno agentų ar pašamdytų agentų, kurie griaua Marjonų. Jėzuitų ar net Pranciškonų vienuolynus. Kam tokia kvaila isterika! Kas gi tuos vienuolynus griaua, ar vienuolius šmeižia? Niekas jų vienuolynų negriovė, negriaua ir negriaua.

A. Cooper Skupas

Čikagos miesto vaizdas

Tie patys "griovikai" yra išgalvota, rašant, kad ten dalytikstancius vienuolynams aukavę ir toliau aukoja. Čia eina klausimas, ne apie vienuolynų griovimą ar vienuolių, kaip tokių šmeižimą, bet apie vienuolynuose gyvenančius atskirus asmenis, aišku, neišskiriant ir kunigųvienuolių. Niekas neliečia ir gerbia tuos vienuolius — kunigus, kurie elgiasi kaip vienuoliai. Bet niekas negali priversti gerbti ar tylėti apie tokį vienuolį, kuris elgiasi nevienuoliškai.

Januimo centro nei pikietavau, nei toje komisijoje buvau, bet perskaitęs Draugą ir Mūsų žinias, prieš kitaip galvojančius paskleisti melą, šmeižtą, pagiežos ir pikčio, tikrai nustebeu. Ir kokių ten nesamonių buvo!

kvilus. Ir tas pats Dilys, prie Marijos aukštosios mokyklos durų platino tą pašvilį pavadinimą "Lietuvybės griovikai" ir pasakojo, kad jam keliolika egzempliorių davė jėzuitai platinimui. Na, argi derėjo tokius dalykais jėzuitams užsimėti!

Iš šalies stebint atrodo, kad iš vienos pusės įvyko užsispyrimas, o iš kitos — gal ir pasikarsčiavimas. Argi negalima buvo šis reikalas, ramiu būdu, įkarsčiui praėjus, likviduoti. Aišku, buvo galima ir taip reikėjo pasielgti.

Galia, bet yra, kad ir toliau vienuolių laidiama spauda, neatsisako šmeižto ir melo prieš tuos pačius lietuvius, tik kitaip galvojančius.

Kas liečia Pranciškonus, tai nekask jų nelietė, bet kuomet jų vienuolyno narys ir net Rašytojų Draugijos pirmininkas Leonardas Andriekus siūnčia savo eilėraščius su geriausiais linkejimais į ok. Lietuvos "Gimtojo Krašto" redakciją ir ten jo eilėraščiai talpinami, tai negi gali kas-uoq priversti lietuvių, posikačius K.B. kronikuose, apie kunigų ir tikinčiųjų persekiojimus, tylėti apie tokį vienuolį. — kunigo elgesį.

Tegul tik vienuoliai elgiasi, kaip dera vienuoliams, niekas jų neužsikabinės ir tikrai laikys pagarboje. Vienuolių pareiga nekurstyti vienų prieš kitus, bet taikyti. Jeigu jie kitaip elgiasi, neturėtų vienuoliais vadintis.

STASYS JUSKENAS

Pasikeičiama šnipais

Prieš 13 metų nuteistas ir patupdytas į Lewisburgo kalėjimą Sovietų šnipas R. G. Thompson, dabar išeičiamas į Rytų Vokietijos kalėjime sėdinti JAV studentas iš Minesotos Alan Van Norman. Norman į kalėjimą R. Vokietijoje buvo įkištas perleistas metais, apkalintus jį, kad jis norėjęs pergabenti į vakarus vieną vokiečių šeimą.

Rusijos šnipas Thompson pripažįsta, kad jis yra Leipcege

gimęs mišytos šeimos sūnus. Thompson buvo U.S. Air Force Jis tarnavęs majoro laipsnyje ce rašinės tarnautojas, kai jis Sovietų slaptosios žvalgyboje. Jis buvo sugautas kopijuojant bei JAV įvažiavo padirbtais dokumentais.

Šiuo metu vyksta Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Naujiems Nariams Įrašyti 1978 m. Specialus Vajus

Susivienijimas kviečia visus geros valios lietuvius ir jų draugus įsijungti į SLA narių seimą ir pasinaudoti šio VAJIAUS lengvatomis ir privilegijomis.

Norime atkreipti ir esamųjų Susivienijimo narių dėmesį, kad ir jie gali pasinaudoti vajumi ir nepraleisti šios progos apsidrausti pradinėmis apdraudomomis.

- ★ Dabartinio Vajaus metu didinama didelė, net 50% NUOLAIMA nuo pirmųjų metų metinių mokesčių.
- ★ Apsidrausti galima iki 70 metų amžiaus, netikrinant sveikatos.
- ★ Aplikantai nuo 1 iki 60 metų gali apsidrausti nuo \$1,000 iki \$5,000.
- ★ Aplikantai nuo 61 iki 70 metų gali apsidrausti \$1,000 arba \$2,000.
- ★ Per šį Vajų galima pasirinkti sekancius apdraudų planus: Viso Amžiaus Mokamą apdraudą (Whole Life V-1) Viso Amžiaus-Mokamą tik per 20 metų (20 Payment Life V-2) Metų Taupomąją apdraudą (20 Year Endowment V-3) ir 10 Metų Taupomąją apdraudą (10 Year Endowment V-X)
- ★ Po trijų metų nariams garantuojamos neprarandamos apdraudų vertybės (Cash Surrender ir Paid-Up Value)

Smulkesnį informaciją ir specialiai šiam VAJUI pritaikytą Non-Medical aplikaciją galima gauti pas vietinį SLA Organizatorių ar Finansų Sekretorų. Taip pat galima kreiptis ir į Susivienijimo Centrą:

Lithuanian Alliance of America
307 W. 30th Street
New York, N. Y. 10001
Tel. (212) 563-2210

Prašydami aplikacijų, pažymėkite savo gimimo datą (mėnesį, dieną ir metus), tada siunčiant aplikaciją Jums bus pranešti apdraudų mokesčiai.

KNYGOS ANGLŲ KALBA

J. Jasminas, A KISS IN THE DARK. Pikantišku ir intymu nuotykių aprašymai, paimti iš gyvenimo. Lengvas stilius, gryva kalba, gražiai išleista. 150 psl. Kaina \$2.50.

Dr. Juozas B. Kondus, HISTORY OF LITHUANIA. Lietuvos istorijos santrauka nuo paj senųjų amžių iki pokario metų. Vidutinio formato, 142 psl., kainuoja \$2.00.

Dr. Juozas B. Kondus, VYTAUTAS THE GREAT. Istorinis DLK Vytauto bruožas, paliečiant to laiko Lietuvos valstybės ir jos kaimynų istoriją. 211 psl. Kaina \$3.00. Kietas viršelis \$4.00.

Dauguma šių knygų yra tinkamos dovanos įvairioms progoms. Jas ir kitas knygas galima įsigyti atsilankius į Naujienos arba atsiuntus čekį ar pinigine perlaide.

NAUJIENOS

1739 South Halsted Street, Chicago, Ill. 60608

Išėjusi iš spaudos ir galima gauti knygų rinkoje:

AMERIKOS LIETUVIŲ POLITIKA

Dr. Kazio Šidlausko knyga apie Amerikos lietuvių partingą daryti įtakos ir krašto politiką. 102 psl. Kaina \$1.50.

Knygos bus išsiųstos, jei \$1.50 čekis arba Money Orderis bus pasijustas tokiu adresu:

NAUJIENOS,
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI

YRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnįjį Amerikos lietuviai Juozą Adomaitį - Dėdę Šerną asmeniškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi jo paskatų. Dabar jie gali pasikviti gražiai surašytą Dėdės Šerno gyvenimą. Jiems bus įdomu prisiminti senus laikus ir pasikviti gražių istorijų. Naujai atvirksta lietuvių gailių žiemos ar vasaros pasiskelbtymams nupirkti Antano Bilio parašytą VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMĄ - Dėdės Šerno gyvenimo bruožus. Jie pradijungs kiekvieną, kas ji atsimena ir pažinojo, o naujesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo ANTANO RUKO lengvas, vaizdas, gražia literatūrine forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išelių kviesuolių gyvenimu ir jų kieta, ideologine veikla.

Antanas Rukas, VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozas Adomaitis - Šerno gyvenimo bruožas. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

GAUNAMA "NAUJIEŲ" ADMINISTRACIJOJE

KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietuvių gerbūvis, privalo susipažinti su žemiam išvardintomis knygomis. Čia suminėtas knygas galima užsisakyti Naujienose.

Juozas Kapečinskas, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie dūant Lietuvą, bėgima nuo bolševikų ir gyvenima tremtinių stovyklose Vokietijoje. 273 psl., kietas drobės viršelis kaina 4 dol.

Juozas Kapečinskas, IŠEIVIO DALIA. Atsiminimai. Išelio Dalia yra natūrali ankstesniųjų atsiminimų tęsia. Tai yra Amerikoje beistkuriančio ir patvariai įsikūrusio asmens istorija. Knyga gausiai iliustruota. 300 psl. Kaina 7 dol.

CHAGIETAS ĮSPODŽIAI KOMUNISTŲ PAVERTGTO. LIETUVO. Autorė buvo Vilniuje, Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Naučakiuose, Klaipėdoje ir Palangoje. Valdus aprašymai, ką ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ką jai žmonės pasakė. 95 psl. \$1.50. Yra taip pat ilverta į angų kalbą.

M. Zolienko, SATYRINĖS NOVELĖS. Genialaus rusų rašytojo 90 satyrinių novelių, 199 psl., kaina \$2.

D. Kurašis, KELIONĖS Į ANAPUS GELEŽINĖS UŽDANGOS. Autoriaus pastabumas neapgauna intusito ir agitropo propaganda bei užrašavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražiu stiliumi.

Prof. P. Pakarklia, KRYŽIUOČIŲ VALSTYBĖS SANTVARKOS BRUOŽAI 176 psl. dokumentuota istorinė studija apie prūsų likimą. Kaina \$2.

Vincas Zamašius, LIUBLINO UNIJOS SUKAKTIES PARASTAJE, 94 psl. Kaina \$1.50.

Ne ir kiti leidiniai yra gausum

NAUJIEŲ, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

Atsiųskant darbo valandomis arba užsakant pašto ir pridodant čekį ar pinigine perlaide.

NAUJIEŲSE GALIMA GAUTI H. TAMŠAUSKO LIETUVIŠKĄJĮ PAMARĮ

336 puslapiais su žemėlapiu ir paveikslais aprašo Pamarį, senos jo gyvenvietės ir gamtą. 1200 lietuviškų vietovardžių sąrašas. Knygos kaina \$6.00, minkštis viršelis.

Persiųntimui pašto reikia pridėti dar 50 centų.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurias papuoš bet kokių knygų spintų ar lentynų.

Aleksandras Pakalniškis, MES GRĮTAME. Idomiūs jaunų dienų atsiminimai ir įvykių bei vietų aprašymai, skaitomi kaip romanas. 367 psl. Kaina \$5.

A. Pakalniškis, METAI PRAEITYJE. Netolimų įvykių prisiminimai ir laiko įvykių Lietuvoje ir Vokietijoje aprašymai, suskirstyti į 12 dalių. 296 psl., kaina \$5.

Dr. Kazys Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS. II tomas. Gražias viršelis. 336 psl. Kaina \$6.00. Minkštis virš. \$3.00.

Prof. Vaclo. Sirutka, SENŲJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA. I dalis. 208 psl., trišta — \$3.00, minkštis viršelis — \$2.00; II dalis. 225 psl., trišta — \$3.00, minkštis viršelis — \$2.00.

Henrikas Tomas — Tamšauskas, LIETUVIŠKASIS PAMARIS. Pakalnės ir Labguvos apskritys su idomiis aprašymais, iliustracijomis ir dokumentacija. 336 psl., kaina \$6.

P. Kasiūnas, TARP ŽALSVŲ PALAPINIŲ. Trijų dalių Lietuvos partizanų buities romanas 292 puslapiai. Kaina \$3.

Janina Narušė, TRYS IR VIENA, jaunystės atsiminimai. 170 psl.

M. Gudelis, POVILAS MILERIS. biografijos bruožas 223 puslapiai.

Knygas užsakant reikia pridėti 25 ct. pašto išlaidoms.

NAUJIENOS,

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. HA 1-6199

Jau kuris laikas stebėdinti ir galima gauti knygų rinkoje CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

Alekso Abraso knyga aprašanti paskutinių 90 (1899-1929) metų Chicago lietuvių gyvenimą ir jų atliktus darbus. 664 psl. Kaina \$10. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.

Knygoje aprašyta pirmas Chicago atvažiavęs lietuvis, pirmas lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos bažnyčios, įsteigti laikraščiai, kurių viso buvo 121, 41 teatro draugija, 45 pasaulietiški chorai, 9 bažnytiniai ir 314 veiksmingų knygų biografijos. Duoti dokumentai katalikiškų, socialistinių, lietuviškų ir kitų organizacijų atliktam darbam, įsteigtos mokyklos, skaitėjos, bendrai ir kt.

Norintieji šią knygą įsigyti, prašomi parašyti čekį arba Money Orderi

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJOS DRAUGIJOS vardu ir pasijusti:

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Taupykite dabar pas mus

Pas mus taupomi įsų pinigai atlieka didelius darbus. Firma, įle padeda Jums pasiekti asmeniškus įsų užsimojimus. Antra, įle padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar.

Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos dienos.

Išduodami Certifikatai, kurie neša iki

7 3/4%

palūkanų, priklausomai nuo įdėtos sumos ir jos išėmimo.

Investavimo knygelės sąskaitos neša

5 1/4%

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Išleista 1923 metais.

Tel. 421-3070

Išlaigos pietuose Hemas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608, Telephone 421-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

As of December 1, 1977	
Subscription Rates:	
In Chicago \$33.00 per year, \$18.00 per six months, \$10.00 per 3 months. In other USA localities \$30.00 per year, \$16.00 per six months, \$9.00 per three months. Canada \$33.00 per year, other countries \$34.00 per year.	
20 cents per copy	
Nuo gruodžio pirmos d. Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiesčiuose:	
metams \$33.00	Naujienuos eina kasdien, išskyrus
pusei metų \$18.00	sekmadienius, leidžia Naujienuos
trims mėnesiams \$10.00	rovė, 1739 So. Halsted St., Chicago,
vienam mėnesiui \$3.50	Ill. 60608, Telef. 421-6100.
	Pinigus reikia siųsti pašto Money
Kitose JAV vietose:	Orderiu kartu su užsakymu.
metams \$30.00	

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Vis tebereikalauja privilegijų

Senieji JAV Lietuvių Bendruomenės vadai ir jaunesniųjų jų karta vis tebetvirtina, kad didelė Amerikos lietuvių ugdungama jų nesuprantanti. Jau praėjo 25 metai nuo Bendruomenės įdiegimo Amerikos kontinente, bet iki šio meto Bendruomenės pagrindiniai dalykai neišaiškūs ir nesuprasti. Bendruomenės vadovybėje buvo pastatyti aukštus mokslus baigę mokytojai, buvę ministrai, rašytojai, kalbininkai ir gabiausias plunksnas turėjusieji Lietuvos žurnalistai, bet jie nepajėgė pagrindinio dalyko išaiškinti. Atrodo, kad neišaiškinus pagrindinių klausimų, negalima susitarti dėl antraeilių. Nesutarus dėl antraeilių, negalima rasti bendros kalbos kasdieniame organizaciniame darbe.

Mums atrodo, kad atvažiavusieji mokytojai nemokė jo tos pagrindinės esmės išaiškinti. Lietuviai nėra bukapročiai. Gero mokytojo aiškios pamokos jiems užtenka. Amerikos lietuviai, turime galvoje senuosius tremtinius, kad ir nebaigę aukštųjų mokyklų, Lietuvos laisvę atliko daug svirbių darbų. Jie pajėgė išaiškinti klausimus, atskyrė pelus nuo grūdų, susitarė dėl bendro darbo ir sėkmingai jį dirbo. Tuo tarpu ministeriais buvusieji ir mokslo laipsnus aukštesnėse mokyklose įsigijusieji nepajėgia išaiškinti tos atneštos Bendruomenės esmės. Jeigu tie mokytojai būtų panaudojęsenus įtikinimo metodus, tai šandien šio klausimo nebūtų reikalo kelti. Gero mokytojo pareigų neatliko, todėl dar ir šandien turime bereikalingus erzelius ir laiko gaišinią.

Didžiausią gero mokytojo klaidą padaręs Bendruomenės garbės pirmininkas jau nebekalba tuo reikalu, bet jis mielu noru leidžia kitiems jo mintis dėstyti. Paskutiniame Pasaulio Lietuvis numeryje yra buvusio mokytojo M. Stonio dar vienas pomirtinis rašinys, kuriame keliama tie patys klausimai, kurie iki šio meto nedavė tikslaus paaiškinimo. Mokytojas Stonys, aiškindamas mokytojo Barzduko neišaiškintą dalyką ir nepajėgusio suorganizuoti vieningos Amerikos lietuvių Bendruomenės, šiuo klausimu eina prie reikalo esmės. Savo rašinį mokytojas Stonys pavadino "LB vis dar gretinama su kitomis organizacijomis". Mokytojas Barzdukas noriai paleido šitokią mok. Stonio rašinį, nes jam atrodė, kad čia išaiškinamas didysis skirtumas. Mok. Stoniui buvo aišku, kad

didžiausia nesusipratimų priežastimi buvo nevykęs Lietuvių Bendruomenės gretinimas su kitomis organizacijomis. Jeigu JAV LB nebūtų buvusi gretinama su kitomis Amerikos lietuvių organizacijomis, tai nebūtų kilęs joks nesusipratimas. Visi Amerikos lietuviai turi teises. Naujai atvykusieji turi tokias pačias teises, kokias turėjo ir anksčiau atvažiavusieji. Jiems atrodo, kad ir jų sukurtos organizacijos turi vienodas ir lygias teises. Laisvės turinčias organizacijas galima gretinti. Amerikos lietuviai taip supranta ir taip elgiasi. Jie pripažįsta kitoms organizacijoms tokias pačias teises, kokių nori ir savai organizacijai. Bet klaidas padariusių mokytojų įdiegtai organizacijai ši mintis yra svetima. Jie pačioje pradžioje norėjo savai organizacijai specialią privilegiją. Jų organizacija galėjo neturėti pinigų, neturėti jokio turto, galėjo neturėti ir narių sąrašo, galėjo jokio rimtesnio darbo neatlikti, bet jai iš anksto reikėjo pripažinti privilegijas. Pripažinus privilegijas organizacijai, reikia jas pripažinti ir tos organizacijos vadams.

Jeigu gyventume tokia krašte, kur spaudą kontroliuoja vidaus reikalų ministeris, kur susirinkimams leidimus duoda specialus kraštie saugumo pareigūnas, kur narių nereikia įtikinti, bet jiems įsakyti, tai tokios privilegijos gal būtų primestos, bet mes juk gyvename demokratinėje Amerikoje, kur pagrindinės žmogaus teisės pripažintos prieš 200 metų. Ne tik pripažintos, bet ir teisingumo pareigūnai imasi priemonių prieš tuos atstovus, kurie tas pagrindines teises bando tremplenti. Visi buvo liudininkai, kai pats prezidentas verdamas, turėjo išeiti iš Baltųjų Rūmų vien dėl to, kad įstatymų nesilaikė.

Mums atrodo, kad Amerikos lietuvių dauguma suprata nevykusių mokytojų pagedavimus, bet prašomų privilegijų jiems nenorėjo duoti. Jeigu mokytojai būtų su tikė būti lygūs, jeigu savo organizaciją būtų sutikę pastatyti greta kitų lietuviškų organizacijų ir savo kalbą, pavyzdžiai ir visiems suprantamais įtikinimais būtų įtikinę kitų organizacijų atstovus, tai jokio klausimo nebūtų buvę. Visuomeniniame Amerikos lietuvių gyvenime nebūtų buvę jokių erzelių ir nesusipratimų. Nedavus nusipelnusiems vadams jokių privilegijų, jie pradėjo trypyti vietoje ir šaukti, kad jų nesuprato. Nusivylusių mokytojų mintis bene bus aiškiausiai išdėstęs mok. Stonys, todėl čia ir cituojame jo išdėstytą nusiskundimą:

"Minėjimų dalyvių samburiai (Jis kalba apie šių metų Vas. 16-tos minėjimus N. R.) jų pokalbiai ir pokalbiai rodo, kad didesnįjį dalis lietuvių dar nėra aiškiai supratę, kas yra LB. Dar vis sakoma ir manoma, kad LB yra lietuviška organizacija, primateanti ateitininkus, tautininkus ar kitą patriotinę lietuvių organizaciją. Tai rodo, kad ir dabar, praėjus 25 metams sukakties šventei, reikia žodžių ir raštu visomis progomis aiškinti, kad LB yra tautos dalis, gyvenanti svetimoje valstybėje. Kiekvienas lietuvis savaimė priklauso LB, be prašymų ir jai įrašyti. Kiek vienas susipratęs sąmoningas lietuvis jungiasi į dirbamus darbus, padeda savo pinigų, patarimų, savo sugebėjimų". (PL, 1978 m. bal. Nr., 1128 psl.).

Visi pripažįstame, kad LB yra tautos dalis, bet kodėl LB vadovybėn įsikabinę vadai nenori pripažinti ALTUI, SLA, ALRKS, Tautinei Sąjungai, Socialistams teises būtų lietuvių tautos dalimi? Kodėl visų lietuvių organizacijų nariai turi įstoti į jas, LB įstoti nereikia? Kodėl kitos organizacijos savo pareigūnus renka, o LB priešakyje stovi vis ta pati maža grupelė? Kodėl LB reikia padėti savo pinigų, o ji nepaskelbia ataskaitos, kuriems tikslams tuos pinigų išleidžia? Visos kitos lietuvių organizacijos tai padaro, o LB neturi drąsos to padaryti? Kodėl visos kitos organizacijos yra registruotos

DAIL. ANASTAZIJA TAMOŠAITIENE

"Pavasaris" (tapyba)

V. KAROSAS

LIETUVOS DISIDENTŲ VIZIJOS

(Tęsinys)

Šiame trumpame apibendrinime suradome išeities tašką, kaip reikia suprasti ir įvertinti Lietuvos rezistencinio, disidentinio ir galimai revoliucinio sąjūdžių raidimą lietuvių tautos egzistencijos ir laisvės kovoje.

NERAMIOS ŽINIOS

Pagausti pirmojo džiaugsmo, išgirdus A. Venclovos sveikinimą Lietuvos demokratinio sąjūdžio vardu, netrukus iš tų pačių sekt neramios žinios. Savo dialoge su A. Štromo, įvykusiame Europos Lietuvių Studijų Savaitėje, Londone, jis pasakė: "Aš nesu nacionalistas". Esu Lietuvoje vienintelis nenacionalistas. Aš laikau save demokratu, liberalu (kifur pabrėžė, kad liberališkumas jam reiškia demokratizmą. Red.), bet ne nacionalistą, nors žinoma, lietuvių tautos raikala man rūpi daugiau, negu kitų tautų raikalai" (Sąltinis, No 3, 1977 m.).

O kur Lietuvos demokratinis sąjūdis, kuriojo vardu sveikinti tie vija? Jo kaip ir nėra. Tera kelios intelektualinės asmenybės, pasireiškiančios lietuvių Helsinkio grupėje, neturinčios savo spaudos organo ir jokio užnugario tautos masėje.

Tai daugiau negu liudna žinia.

Išsiskaidius į abiejų disidentų pranešimus ir jų pasiskelbtus rašinius, gaunamas neaiškus vaizdas. Komunistinės idėjos, pagavusios pradžioje kairiųjų

duosime sau mušti per galvą... Iš kitos pusės, mažiau prisitaikantieji (pagrindė ir pats Venclova) laikosi tos pačios konservacinės linijos. Jisai sakė: "Tokie keliai, kaip karas, prievartinė revoliucija, terorizmas ir t.t. neprimtini ne tik dėl grynai moralinių sumetimų, bet ir todėl, kad lietuvių tautą galėtų pražūdyti" (Sąltinis No 4, 1977 m.).

Tokios politikos laikytasi iki Kalantos susideginimo ir sekusio Kaune. Po ju krašte įvyko skylinėjimas į kalauininkus ir antikalininkus, pastarieji tvirtino: "kad nereikia erzinti plėšraus žvėries". Kalantinkai sudaro mažumą tautoje, bet jie anot Štromo ir Venclovos: "...formuoja istoriją, formuoja sąmonę... ir pristato pasauliui tautą, jos gyvenimą, jos nusi-teikimą" (t. p.).

Kaip tuomet žvelgiama į ateitį? A. Štromas taip aiškina: "O pamoka mums atrodo gana aiški savo įėjomis mes nuo farchybinio totalitarizmo neišvaduosime... Nepades mums ir Vakarai... Taigi išvada viena: visų kmounių pavergtų tautų, tame tarpe ir rusų tautos, likimas... spresis viename taške — Maskvoje... Svarbu tik pabrėžti, kad Tarybų V. d. a žlugus totališkai ir žlugimo jos punktas bus Maskva... Mūsų uždavyns talkininkauti tam o pozicijam judėjimui, kuris yra visą sąjunginio masto... Jeigu mes tame judėjime dalyvausime tai ir užsitarnausime ir sau laisvės dalį ir pasireikšti to natejo rusijoje strukturoje savąja tapatybe. Tai labai pažangi nuomonė. Taip sakė Tamo-nis, Venclova, Jurašai, Zeak-lis." (Sąltinis No. 4. 1977 m.).

(Bus daugiau)

keliose valstijose, o LB užregistruota tik vienoje valstijoje?

Kai Gečio vadovaujama LB atsisakys specialių privilegijų ir stos dirbti kartu su kitomis organizacijomis, tai erzeliams bus pabaiga, nes lietuviai specialių privilegijų nepatikimiems vadams niekad nedavė ir neduos.

— Naujai paruostoje knygoje prezidentas Niksonas pasakoja apie kelionę į Kiniją, kurią jam paruošė sekretorius Kisin geris.

Senelio Anupro atsiminimai

Senelis Anupras tai autoriaus Ryliskio tėvas. Iš Andriaus Ryliskio knygos "Fragmentai iš praeities miglų"

(Tęsinys)

Gavau šabo raštinėje raštą į miesto butą skyrių. Ten gavau kambarį tabako augintojo rezidencijoje.

Atvykus į namus, pasirodo mano kambario rak-tas yra pas apatinio aukšto gyvenimą Ekaterinoda-ro universiteto istorijos profesorių (pavardės dabar nebeprisimenu). Išėjęs į kiemą pastebėjau, kad buvusi tabako džiovykloje ir sandėlyje yra apgyvendinta raudonarmiečių kuopa. Užsukau pas tos kuopos vadą ir paprasčiau, kokios nors lentininės lovelės ir šiaudų čiuzinui. Jis mielai sutiko patenkinti mano kuklius pagedavimus. Tuomet nuskubėjau tramvajumi į geležinkelio stotį ir iš ten nešinas lagaminu atsi-radau vėl kieme. Išėjęs iš lagamino čiuziniui maišą įdaviau jį kuopos vadui. Kareiviai greit prikimšo čiuzinį šiaudų ir dabar keletas jų su čiuziniu, lovele ir la gaminu atsiradome prie mano kambario durų.

Netrukus atsirado abu profesoriai: jis senovės istorijos, o ji biologijos. Profesorius paskaitęs butų skyriaus reikla paklausė: kokios aš esąs tautybės? Atsakius, kad lietuvis, profesorius pro dantis prakasė, kad turėsiąs su manim pokalbį. Ponia nuėjo vilti vakarienės, o profesorius nešinas kambario raktu pa-

sikėlė į antrą aukštą ir atrakino duris.

Tai buvo antrojo aukšto buto crdvus prieškam-baris ir jame gyveno profesoriusaunus. Prie kairės sienos stovėjo mažas stalielis, kėdė ir kambario viduryje gera geležinė krosnis su skardiniu dūmtraukiu. Profesorius liepė naudotis kambario daiktais ir išeidamas kvietė juos lankytis.

Susitvarkęs su lova ir daiktais pastebėjau ant stalo mažų raktų ryšulėlį. Dvejatą valandų palaukęs nu- nešiau raktus į profesorių butą. Duris atidarė profes-orius. Jis, pamatęs mano ištiestoje rankoje raktus ap-sidžiaugė, kad dabar turėsiąs darbo visam vakarui ir primygtinai kvietė užėjti į kambarį. Jie turėjo butą iš dvejų kambarių ir mažos virtuvės. Atsisėdus prie stalo ponia pastatė arbatos stiklinę, padėjo lėkštelę su liesu pyragėliu ir žemumųjų konfliktais ant lėkštelės. Profesorius, atkaklius mano atneštai raktais rašamo jo stalo stalčių, išmė juodais viršeliais storą sasiuvi-nį ir pradėjo klausinėti:

— Ką reiškia žodis "gardas"? Atsakiau, kad da-bartinėje lietuvių kalboje, tai gyvūnams "diendarz". Ką reiškia žodis "latva"? Atsakiau, kad tokio žodžio negirdėjau ir jo reikšmės nežinau. Tuomet jis patarė tą žodį laikyti vienos tautos vardu ir nuo jo padaryti vienos moters ir vieno vyro pavadinimą. Pasakiau, kad būtų "latvė" ir "latvis". Tai kaip vadinatųsi jų valsty-bė? Atsakiau, kad Latvija. Tai kaip vadinasi litvin genties vienas vyras ir moteris.

Atsakiau kad vadinasi "lietuvis" ir "lietuė", o jų valstybė vadinasi Lietuva. Dabar profesorius pra-

dėjo klausinėti, kodėl taip, o ne kitaip skamba žodžių galūnės. Atsakiau, kad aš ne kalbininkas ir kalboty-roje nenusimanau. Pabrėžiau, kad šiek tiek nusimanau gyyoje dabartinėje kalboje ir mielai atsakysiu.

Profesorius pasakė, kad yra senos lietuviškos kil-ties vardas "jotvingiai", "jadvaga", "jadviec" ir lotyniš-kai vokiškomis raidėmis "gettarum", o prūsiskai "ge-tuae", "gertwes". Atsakiau, kad 1917 m. vasario mėn. pradžioje važiuojant iš Černovicų ligoninės sanitariniu traukiniu į sveikstančiųjų kuopą, vienas buvęs ligonis (persąjula ranka), privažiavęs Kamenec-Podolską, pradėjo raginti sveikstančiuosius, kad akimis ieškotų jo nurodyta kryptimi, baltu akmenis bokšto, kurį pa-statęs Podolijos kunigaikštis, 12 amžiuje sągryboms, o visus lietuvius — Jadvaga suvareis į girias. Šiauriau bokšto ir tas girias pavadinęs "Belovežskaja Pušė", kas lietuvių kalboje reiškia "Baltjo bokšto giria", o sanitarinio traukinio paskarininkis, gudas nuo Balt-stogės, pasakotoja ruseli pataisęs sakdamas ne "jadvaga", bet "jadva", nes juos Lietuvos Didysis kunigaikštis Vytautas perkeles 1312 m. į Sūduvą. Atseit, dabartiniai sūduviečiai esą jadviai.

Profesorius pradėjo aiškinti, kad profesoriam istorikam per paskaitas dažnai susidaro keblumų aiš-kinant studentams įvairių tautų kilmės vardus. Tarpe tų vardų yra lietuvių kilmės vardas "jadvaga". Tai var-dą pirmas Rusijos metraštininkas NESTORAS (1056-1114) Kijevo vienuolis, gyvenęs Kijevo Pečoros vie-nuolyne, užrašė savo metraštyje. Tie metraščiai par-karus sudegė, bet išliko tikslios-tų metraščių kopijos,

Kijevo Pečoros vienuolyne. Kadangi tų metraščių nuo-rašai daryti seniai ant pergamentų, tai jie atviniojant trupa, bet archyvaras yra kantrus ir moka garais juos sudrekinoti bei atvinuoti, bet jis tai daro keletui as-menų iš anksto pareiškus norą tuos metraščius skaity-ti. Ne tai 1913, ne tai 1914 m. vasarą atostogų proga mūsų istorikų susirinko iš 9 universitetų. Kadangi tų pergamentų užrašai yra išleisti atskira knyga, tai per-gamentus skaitydami žymėjomes knygoje įvairias pa-stabas. Visų dėmesį atkreipė žodis "jadvaga", kad jis prieštaravo lietuviškajam žodžiui "jotvingiai", bet po ranka turėjome prancūzų kalboje senovės istorijos kny-gas. Kadangi istoriniuose šaltiniuose aptikome daugelį lietuviškų istorinių žodžių, tai jų patikrinimas mums istorikams buvo svarbus gyvų žodžių. Pripuolamai su žinojome, kad Kijeve vieši pas savo pažįstamus Petra-piškio universitetą baigęs istorikas Augustinas Volde-maras, svarbiausia buvo tas, kad jis lietuvis, mokas savo gimtąją kalbą.

Mes visi pakvietėme jį į viešbutį, kuriame buvome apsisotję. Jis atvyko, bet jis savo tautos proistorės nežinojo, o naudojosi proistorės veikalu prancūzų kal-ba. Mes istorikai tą veiklą skaitėme ir net jį lūrejome, bet jis toli gražu buvo netikslus.

Augustinas Volde-maras išaiškino daug lietuviškų žodžių, bet dėl žodžio "jotvingiai" ir "jadvaga" mūsų nuomonės su jo išvedžiojimais nesutiko ir išsiskyrė-me. Nes lietuviškas naujadaras reiškia "joti vingiaisi", o "jadvaga" reiškia kilties vardą, atsiradusį kada ta kiltis dar neturėjo ir nepažinojo arklių.

(Bus daugiau)

DR. K. G. BALUKAS

AKUSEKJA IR MOTERU LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building) Tel. LU 5-6444
r. 11-12 "Zonius pagal susitarima"
Je ne siliepiu, skambinti 374-8004

DR. C. K. BOBELIS

INKSTU IR SLAPUMO TAKU
CHIRURGJA
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 SUMMIT STREET
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community Clinics
Medicinos direktorius
938 S. Main St., Westchester, IL
VALA DOS: 3-9 darbo dienomis
kas antra seštadieni 8-3 val.
Tel.: 562-2727 arba 562-2728

TEL. — BE 3-5893

DR. A. B. GLEVECKA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBE AKIU LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarima.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71 St. Tel. 737-5149
Tikrina akis Pritaiko akinius ir
"contact lenses"
Val. pagal susitarima. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTU, PUSLES IR
PROSTATOS CHIRURGJA
2656 WEST 63rd STREET
Val. anksčiau, 1-4 popiet.
ketvirtadi. 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Rezidencijos telefonai: 448-5545

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERU LIGOS
Ofisai: 2652 WEST 59th STREET
Tel. PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradi., trečiadi.
ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Seštadi-
niams 2-4 val. popiet ir kitu laik.
pagal susitarima.

P. SILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDEAS-PROTEZISTA
Aparatai "Protezi" Med. bei
dant. Speciali pagalbos Ligon-
Arch Supporter ir t. t.
VAL. 9-4 ir 6-8, ketvirtadienis 9-4
450 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: PRospect 8-5084

Gėles visoms progoms
SEVERLY HILLS GELINYČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834
Naujoji Barbara ir Gene Drishui
krautuvi.
THE DAISY STORE
9918 Southwest Hwy Oak Lawn
Tel. 499-1312

PERKRAUSTYMAI

MOVING
Laidimais, pilna apsauga
ZEMA KAINA
R. ERENAS
Tel. WA 5-8063

MOVING

Apraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 arba 376-5996

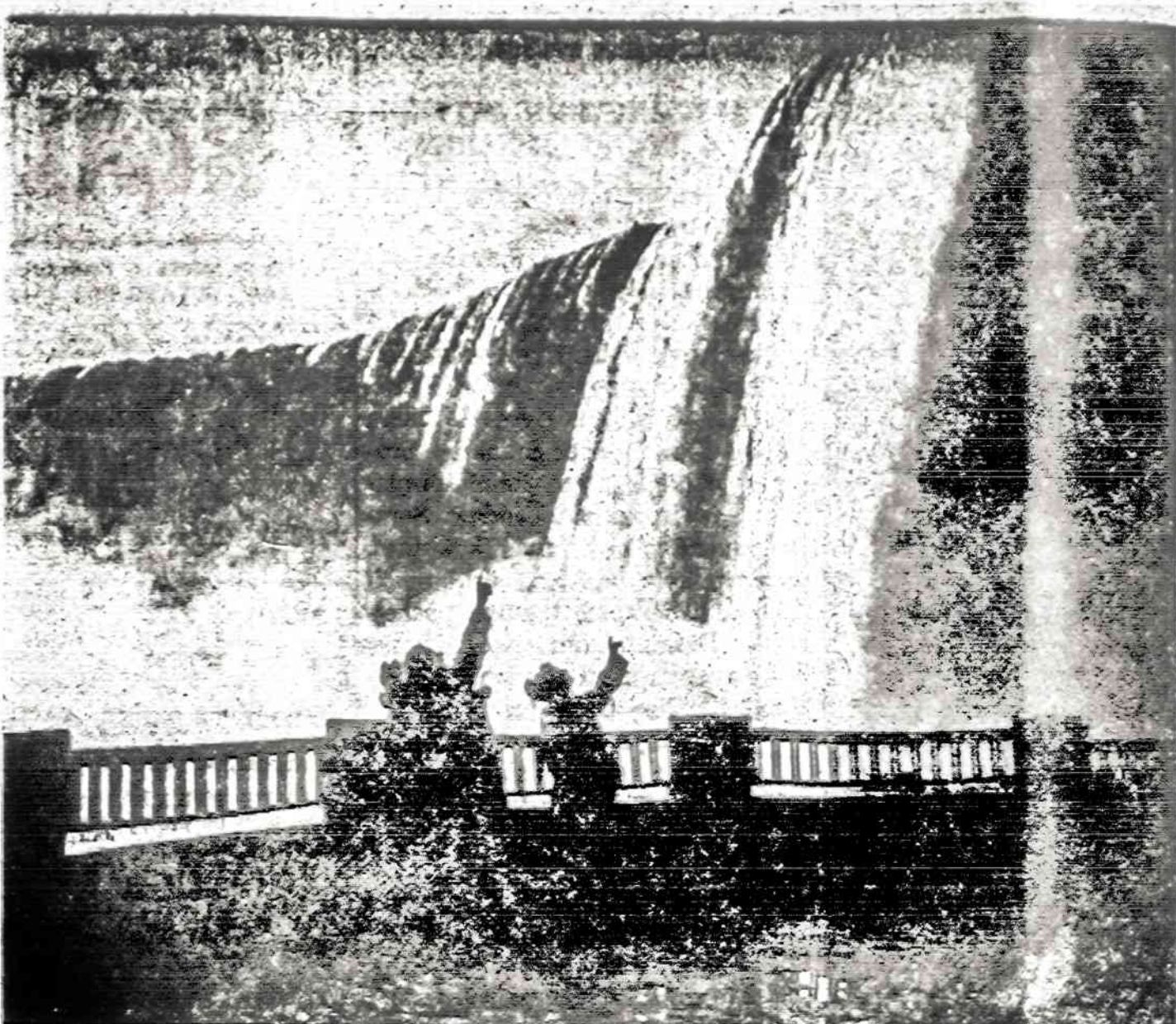
SOPHIE BARCUS

RADIOJOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA.
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pir-
madienio 10-12, penktadienio 2-30
-5-30 val. popiet. Seštadienis
ir sekmadienis nuo 8-30 iki 9-30
val. ryto.

Vedėja Aldona Daukus
Telef.: Hemlock 42411
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

and PLEASE
make people
more careful

NIAGARA LAUKIA TURISTŲ

PRIEŠ 50 METŲ.

1930 m. visa Lietuva ir užsien-
yje gyvenantieji lietuviai pla-
čiai minėjo Vytauto Didžiojo
500 m. mirties sukaktį. Ypatin-
gai didelės iškilmės, vyko Ka-
une, kurių dauguma dar gerai
atsimenu, nes tuomet tarnavau
kariuomenėje. Dabar mūsų spa-
udoje yra pasiūlymų 1980 m.
minėti Vytauto D. 550 m. mir-
ties sukaktį. Ypatinai tuo rū-
pinasi mūsų karinės organiza-
cijos. Tai sveikintinas ir gra-
žus sumanymas. Ša proga ma-
lonu žvilgtelėti į praeitį ir pri-
siminti, kaip tą sukaktį minė-
jome Lietuvoje prieš 50 metų.
Šiuo kartu noriu paliesti Vy-
tauto Didžiojo atvaizdo kelio-
tės pradžią.

Vytauto Didžiojo komitetas
priėmė pasiūlymą apnešti Vy-
tauto D. atvaizda aplink visą
Lietuvą ir organizavo jo neši-
mą. Šitas atvaizdas tų buvo
Vytauto D. medallionas istaty-
tas ažuoliniuose rėmuose. Jo
viršuje karališkos karūnos žen-
klas ir įrašas "1430-1930". An-
troje pusėje įrašas "Vytautas
Didysis, VII 15-IX 7". Šios
akvilineis raiškės paveikslas iš-
ėjo iš grūžimo datos. Prie pa-
grindinio koto dar buvo pritai-
sytos dvi ligos pagalbinės ran-
tenos. Todėl paveiklį kartu ga-
lėjo nešti trys žmonės. Kartu
buvo nesama ir raportų knyga.
su įrašu "Vytauto Didžiojo gar-
bi". Jos pirmame puslapyje
buvo patalpinta poeto P. Vai-

čiūno sukurta Vytauto malda.
Toliau buvo parašai ir antspa-
udai istaigų ir organizacijų, ku-
rios lydydavo atvaizdą.
Liepos 15 d. gavau įsakymą
surinkti į šalį visus laisvus puo-
larnybos štabo komandos kare-
ivius. Atvykęs kpt. Z. Šalkaus-
udoje yra pasiūlymų 1980 m.
minėti Vytauto D. 550 m. mir-
ties sukaktį. Ypatinai tuo rū-
pinasi mūsų karinės organiza-
cijos. Tai sveikintinas ir gra-
žus sumanymas. Ša proga ma-
lonu žvilgtelėti į praeitį ir pri-
siminti, kaip tą sukaktį minė-
jome Lietuvoje prieš 50 metų.
Šiuo kartu noriu paliesti Vy-
tauto Didžiojo atvaizdo kelio-
tės pradžią.

Tautos himną ir pasigirdo arti-
lerijos šūviai. Pirmieji atvaizdą
išnešė švietimo min. Šakenis.
Valstybės tarybos pirm. S. Ši-
lingas ir kun. J. Tumas — Vai-
žgantas. Iš jų perėmė karinė
vadovybė: plk. B. Giedraitis,
gen. P. Kubiliūnas ir plk. ltn.
J. Sarauskas. Toliau nešė karo
mokykla ir kariuomenės dalių
vadai. Prie Panemunės tilto at-
vaizdą perėmė miesto burmiz-
tras J. Vileišis, šauliai ir kitos
organizacijos. Panemunėje špa-
leria's buvo išstatyti kariūnai
ir kariško parengimo kursų
klausytojai. Šančiuose kareiviai
ir nuo kino "Lyros" — šauliai.
Iki Viliampolės lydydavo gusarų
orkestras ir kariūnių garbės sar-
gyba. Iš Kauno gusarai ir šau-

liai atvaizdą lydydavo ir Raudond-
varį. O iš ten jis Nemunę iš-
plaukė į Zapyškį. Ir prasidėjo
atvaizdo kelionė po visą Lietu-
vą.

V. VYTENIETIS.

UNION PIER, MICH.

Balandžio 1 d. susirinkę gi-
minės, draugai ir kaimynai pa-

sveikino ir palinkėjo geriausios
sveikatos ir ištvermės Zigmui
Mišauskui — švenčiant jo 72
metų gimtadienį.

Šeiminingės Mišauskienės pa-
ruoštas lietuviškų valgių stalas
skendo patiekalais. Svečių bu-
vo gausu, net ir iš Cicero. Nega-
lėjo atvykti jo pasveikinti, iš
tolesnių vietovių, asmeniškai —
sveikino telefonu. Jam sudainuo-
ta ilgiausių ir geriausių metų.

Besivystanti gimtadienio pro-
blema paaiškėjo, kad yra ir jų
48 metų vedybinio gyvenimo su
kaktis. Nekiekvienas tokių gra-
žių vedybinių metų sukaktį
švenčia. Jiedu gerai prisimėnė
pirmąjį vedybų dienos bučį.
Susirinkusieji pakilią nuotaiką
sugiedodavo ilgiausių metų ir pa-
linkėjo sulaukti ir atšvęsti auk-
sinį vedybų jubiliejų. ...J. G.

Paleidžiamas Izrae- lio pilotas

Rytų Vokietijos patarėjas Mo
zambike įtikino Mozambiko pa-
reigūnus paleisti į laisvę Izrae-
li lakūną Maron Marcus, kuris
buvo piktas aštuoniolikai mėne-
sių į kalėjimą.

SUSIRINKIMU PRANEŠIMAI

UPYTES Draugisko Klubo susirin-
kimas įvyks penktadienį, gegužės 5
d., 4500 So. Talma Ave., 1:00 val.
popiet. Visi nariai kviečiami atsilan-
kyti. Po susirinkimo bus vaisės.
A. Kalys

Liūdnas Prisiminimas

A. + A.

JUOZO NAUJOKAICIO

Treju Metu Mirties Proga

1975 m. gegužės 6 d. sulaukęs
74 m. a. J. Naujokaicius
persikėlė su savo pasauliu. Jis
buvo gimęs Lietuvoje, Švarpū
Kaimo, Šakių apskr. Amerikoje
išgveno 25 metus.

Palaidotas šv. Kazimiero lie-
tuvų kapinėse.

Palikė mūšius: žmona Ona
sūnus — Albinas, mirtis Mikalina,
lūktė Elena ir žentas Kazys Gu-
dinski. Sesi auklė ir daugel
gėminių draugų ir pažįstamų.

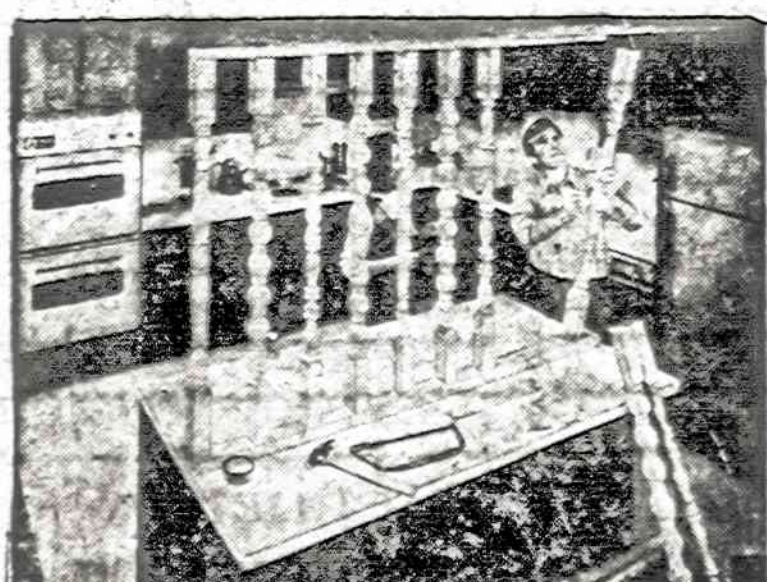
Lietuvoj liko: 3 seserys — Ona
Antanina ir Marcelė su šeimo-
mis, 2 broliai: Jotė ir Vincas
Naujokaiciai su šeimomis ir
daug kitų artimų giminių.

A. a. Juozo sielos intencija
treju metų mirties minėjimas
bus atnaujinamas šv. Mišios
gegužės 6 d. 9 val. ryto šv. Pa-
uliaus bažnyčioje, New Lisbon,
Wis.

A. a. JUOZO giminės, draugai ir pažįstami kviečiami dalyvauti
bei prisiminti velionį savo maldose ir geru žodžiu savo kalbose.
Po ilgų, sunkios kovos — šioje asarų pakalnėje, te šviečia jo
vėliavė — Sviesa amžina.

Mes Javės, mūsų brangiausias, niekuomet neužmiršime. Tu pas
mus jau nebesugrįsi, bet mes anksčiau ar vėliau pas Tave nueisime.
Tebūna. Juotė! Tau lengva šį žemėlį.

Liūdninti:
Žmona Ona, dukte sūnus, seserys, broliai, anūčiai ir giminės.

In today's "do-it-yourself" world, the amateur decorator or
the professional too, for that matter, is turning increasingly to
"turnings" — or architectural spindles as they're known in the
trade — to provide innovative and imaginative touches in the
home.

Architectural spindles — yes,
they're the same products
which used to be known as
balustrades in staircases — now
are available in a variety of
sizes and styles. But the sky's
the limit when it comes to
the decorative uses to which
they're now being put.

Architects, interior designers
and "do-it-yourselfers" find
the spindle's versatile, stylish
and inexpensive way to add
character to a home or office,
indoor or out.

Spindles are being used as
candle holders or lamp bases,
as room dividers, screens and
valances, or as legs for coffee
tables, nightstands, and bookshelves.

Sawn in half, they are being
mounted on walls and doors
as decorative elements, used
as plant holders or as grille
elements.
E. A. Nord Co., Everett,
Wash., the world's largest
manufacturer of architectural
spindles, produces these de-
corative items in nine different
styles, three different thick-
nesses and in heights from 7 1/2
inches to eight feet.

The spindles are made of
selected western woods, turned
on hopper-fed lathes, sanded
to a smooth finish, then wrapped
in clear, protective
plastic. A brochure on spindle
characteristics and ideas for
their use is available.

SVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAISKINIMAI KIEKVIENA DIENA BŪTINI KRIKŠCIONIUI

"Visa darykite be murmėjimų ir svyravimų, kad būtumėte nepaik-
tini ir tikri Dievo vaikai, nebartinai sugedusios ir iškrypusios giminės
tarpe. Jų tarpe jūs žibate lyg žiburai pasaulyje". — Pil. 2:14, 15.

Besistengiant sekti Viešpaties Jėzaus pėdomis ir bėgti lankytėse prie
aukštojo atlyginimo, kurį stilo mumis Evangelija, reikia nemurmėti ir nes-
kūsti, kad mūsų kelias persiauras. Nereikia ieškoti kito lengvesnio ke-
lio, bet ištikimai eiti tuo, kurį Viešpats parodė, nes jis žino kokių prityri-
mų mums reikia kol esame Kristaus mokykloje. Esant Dievo vaikeliams
mūsų širdys turi būti pripildytos džiaugsmu ir dėkingumu ir mūsų lūpos
turi girti ir garbinti dangiškąjį Tėvą, visų gerų dovanų Davėją ir mūsų gy-
vybės Užlaikytoją.

Visi žino, kad mirtis yra žiauri ir paliečia kiekvieną. Bet kur yra mi-
rusieji? Į tą klausimą atsako knygučių "Viltis po mirties", kurias gausite ne-
mokamai. Rašykite:
F. ZAVIST, 3715 West 66th STREET, CHICAGO, ILL. 60629.

SV. RAŠTO TYRINETOJAI

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai
6845 SOUTH WESTERN AVE.

Trys Moderniškos Koplyčios
Mašinoms Vieta
Tel. 737-8600
Tel. 737-8601

EUDEIKIS

GAIDAS -- DAIMID

SENIAUSIA IR DIDžiausia LAIDOJIMO ISTAIGA

4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE
Tel. 927-1741 — 1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas 523-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS.

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street
Telef. 476-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef. 863-2108-9

TRYs MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ TUTOMOBILIAMS PASTATYTI

VARIAI:

Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijų

AMBULANCE
PATARNAVI
MAS DIENA
IR NAKTĮ
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS

NOMAS IR LAURYNAS LABANAUSKAS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAFTIS

450 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: Olympe 2-1003

PETRAS BIELIUNAS

434b So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3573

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICK)

4424 WEST 69th STREET Republie 7-121
2314 WEST 23rd PLACE VILnia 7-6677
11028 SOUTHWEST HIGHWAY. Palos Hills, IL. 974-4419

P. J. RIDIKAS

4354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1811

